

ЯК ІМПЕРІАЛІЗМ ГОТУЄ НОВІ ВІЙНИ.

(Про конференцію в справах роззброєння.)

Скряб по буржуазних країнах готуються швидким темпом до нових імперіалістичних війн. Протиставлення між імперіалістичними державами Старого та Нового світу чим-раз більше поглиблюються. Америка готується знищити Японію, Великий чи Тихий океан зробиться, без сумніву, в недалекому майбутньому тереном кривавих подій. Америка озброюється від ніг до голови. І не тільки проти самої Японії, а й проти Англії готує республіка долларів смертоносний озброєння європейських імперіалістичних держав росте в геометричній прогресії. Франція готує могутню підводну флотію не для того, щоб ловити сардинки, не для прогуляток та побігу, вона буде надводною та підводною флотією.

Фашістська Італія загострює свою колоніальну політику, намагаючись усіма силами змістити свої позиції в північній частині Середземного моря. Готують нові війни.

Поки нікчемця, беззуба Ліга Націй збирається показати світові чергову комедію роззброєння, Америка, яка шойно дала лялька цій самій Лізі Націй, гарячочо просить над утворенням у Тихому океані найбільшої в світі флотії з могутніх бойових кораблів. Адміраліція Зауначених Держав змішное Жемучинсько гавань, Мепр Айлджде (в Сан-Франціській затоці), на Гавайських островах.

“Війна 1931—1933 року”.

Недавно великий американський спеціаліст військово-морської справи — Біарку видав книжку під сензаційною назвою “Тихоокеанська війна 1931—1933 року”. У цій книжці ідеолог американського маринізму (“панування на морях”) старается змалювати картину майбутньої боротьби між Америкою й Японією. Автор не ховається з тим, що війна виникне через Китай.

Не слід забувати, що Японія має великі концесії в Подунейській Манджурії, силу підприємств у Шангаю та в інших містах північного Китаю. Америка-ж ніяких концесій у Китаю не має. Тим-то амер. капітал заінтересований у політиці “одчинених дверей”. Така політика найкраще відповідає інтересам американського капіталу. Японія-ж, навпаки, намагається колонізувати північний Китай, змістити тут сферу свого впливу, а це дуже перешкодить політиці Америки.

Боротьба між Японією й Америкою за Китай неминуемо скінчиться воєнним конфліктом, і Японія, і Америка отворто готуються до морської війни.

Вашингтонська конференція 1921—1922 року поділила завдання американському капі-

талізму, відтягнувши майбутню війну до того моменту, коли молода американська флотія дійде найвищого щабля свого розвитку й мотиме змагатись із японською флотією, від якої вона відстає швидкістю руху воєнних панцирних кораблів.

Французька програма “роззброєння”.

Франція сподівается 1929 року закінчити свою морську “програму-мінімум” і збудувати до того часу 4 крейсери, 15 контр-міноносців, 18 міноносців, 36 підводних човнів, 4 нафтоноси судна й 2 бомбомети, що орудуватимуть на поверхні води. Франція рішуче заперече, проти того, щоб на порядок денний конференції роззброєння поставити справу про морське роззброєння.

Французький імперіалізм готується до нової війни як на морях, так і на суходолі. Він сподівается до 1930 року скінчити залізницю, яка сполучуватиме Аляск із центральними французькими колоніями в Африці. Цією залізницею французька військова зграда, коли буде треба, мотиме перекинути до Франції коло 2 мільйонів кольорового війська.

Уже й тепер французький капітал провадить війну в Марокко та в Сирії за допомогою Африки й жителів Індо-Китаю (французька колонія в південній Китаю).

Сітка інтриг та зазіхань.

Італія за керуванням гнобителі італійського пролетаріату, диктатора Муссоліні, останніми часами дуже енергійно взялася поширювати колоніальні володіння в Африці та в Малій Азії. Фашістська дипломатія отворто загрожує молодій республіканській Туреччині. Муссоліні недавно сказав сакраментальну фразу: “Погляди Італії скеровані на Схід”. Він цим натякнув на Туреччину. Він хоче анексувати в неї Адаалю (південна країна Туреччини в Малій Азії, що межує з Середземним морем).

На Люзанській конференції, що скінчилась у липні 1923 року, за Італією остаточно закріплено острови “Додеканез” (12 великих і малих островів в Егейській морі, біля Туреччини). На одному з великих островів, на Родосі, італійський мілітаризм спорудив військовою базу, опірний пункт для наступу на Адаалю з боку моря.

Та сама Італія недвозначно зазіхає на французьку колонію Туніс (у північній Африці). У Тунісі є околом 110,000 Італійців і тільки 45,000 Французів. Тут суперництво між Францією та Італією найгостріше позначається. Рано чи пізно італійські й французькі імперіалісти вхопляться за чуби через Туніс.

Чи слід згадувати про Англію, яка недавно ще панувала на морях, а тепер даремно напружує всі сили, щоб утримати своє монополістичне становище. Англія змушена що-раз поступатись перед Америкою. З другого боку, вона старается скласти й перескладати угоди на європейській суходолі, щоб перешкодити Франції захопити гегемонію в Європі.

Ніколи ще протиставлення між Англією й Францією не позначились так, як оце тепер. На Близькій Сході всі ці протиставлення між Францією та Англією позначались найвиразніше.

Озброєний табір.

Великі й дрібні акули спішать напередки озброїтись від ніг до голови. Боротьба за вплив, за джерела сировини, за ринок збуту набирає гострої форми. Військова техніка, винаходи нових, небувалих смертоносних гармат, удосконален-

ня способів газової та повітряної боротьби, розвиток підводної та повітряної флотії, — все це готують не для вистави, а для винищення краси людства в ім'я ненажерливого імперіалізму.

У повітрі пахне війною. Імперіалісти всіх країн готуються до неї. У генеральних штабах та в адмініраціях працюють над майбутньою малою воєнних дій. Військові спеціалісти роблять диспозиції майбутніх сучіток. По арсеналах в Америці, в Європі, в Японії кутують нову зброю імперіалістичної війни. Це буде найгубніша, найбільш руйнівська війна з поміж усіх війн, які пережило людство.

Урадувати людство від воєнної катастрофи може тільки пролетаріат. Пролетаріат повинен мобілізувати свою волю, щоб позбавити світ великих страждань та лиха.

П. Кітайгородський.

БАВЛЯТЬСЯ ДО ЧАСУ.

В наших часах, на цілому світі, на 1 мільярд 830 мільйонів населення, є 60 незалежних держав, в яких державна форма представляється так: один Союз Радянських Соціалістичних Республік; 38 демократичних республік; 17 конституційних монархій; і 4 абсолютних монархій. Це тільки в недавніх роках так різко змінились державні форми у світі, бо ще до світової війни переважали скряб монархії з своїми цесарями та царями. Багато тих, що буди недавно панами життя й смерті мільйонів своїх “підданих”, або разом з своїм царствуванням вознесилися прямо на небо, або — тишком-нишком виїхали за границю і — за колишні податки, що здирали їхні поспіаки з працюючого народу — шукують забуток в гуляннях та забавах. Ось преса доносить, що скінені з трону королі Сходу перенесли свою лиху долю з достойністю й філософським спокоєм — доки мають гроші. Ахмед Хан, який бувши перський шах, якого прогнав за престолом Різа Хан, має кредит у директорів великих французьких розкішних готелів і казино. Кажуть, що Ахмед Хан зложив у касах лондонських банків кількостю мільйонів у дзвінкій монеті, а крім цього, як резерву на чорну годину, дорогоцінні камені (самоцітви) з корони. Є між ними дорогоцінні каменями й славний “Великий могол”, діямості 280 каратів. Ахмедові Ханові тепер 27 літ, має нічого собі животик, але він ще не жонатий. Не зля парія для охочих до одруження дівчат. Та воно не легко, бо бувши шахом самітно, а навіть перестав учитися танців, яких учидя його скотландська танечниця.

Також турецькі, та з ним споріднені скінені володарі — як

повідомляє газета “Анх Евонетс” — живуть у Франції. Бувши турецький султан живе в місті Ніцца. Відти полекуді відвідує Монте Карло, славну місцевість, де грають в гроші, шоби попробувати шастя в грі. Але він має забагато шастя в любові, то звичайно програє.

Князь Фуад є в Парижі, а жінка, що з ним є на прогнанні, шукає розради в балевах салях, де вчиться танцювати фокстрота й філрту. А що життя дороге, то певно вже не один із дорогих каменів (із багатой спадщини Абдуля-Гаміда) помандрував до лондонських заставничих і ліцитаційних домів.

За свого царювання всі ті князі, шахи і султани нічого-сінько не робили, хіба, що “трудилась” так-же для “доброга свого улюбленого народу”, як “трудяться” тепер на вигнанню по Франції й Монте Карло. Але навіть, коли “улюблений народ” прогнав їх, то й тоді, не роблючи нічого, вони все таки цілі роки можуть вести розкішне життя. За чий гроші? Звичайно, за керванією широким працюючим масою шотнями літ були привезлені працювати на “своєх” “богом промазаних монархів”. І бавляться. І будуть бавитись так довго, доки не підуть слідами російських князів... мити миски в готелях.

Правда, перед двома роками др. Назарук відкрив ще одного “пануючого на вигнанні”, який піби-то є “правним гетьманом всієї України”. Це “ясне вельможий” Павло Скоропадський, який ось вже 7 літ живе за границею і — живе в достатках, жєбрати не ходить, ще й ад’ютантів біля себе має. Де-то питає, з чого-ж він живе? Був царським генералом і великим діном, але — гене-

ральські сполети нічого вже не значать, а маетки забрали українськї селяне. Та за своєю гетьманування Скоропадський огнем і мечем здирав з українських селян високі контрибуції і за них розкошує тепер у власному будинку в Німеччині, “гетьманує” і сам собі не вірить, що між людьми все ще не перевелися тугоголові осли. Хай-же “гетьманує”, нікому від цього ні гарячо ні холодно. Все це до якогось часу, власне... до мисок в готелях.

І. Віктор.

ЛЮБЛЮ ГАЗЕТИ.

(Малій фейлетон.)

Люблю газети.
Дуже люблю газети.
Так і як же їх не любити, коли вони такі таємничі несподівали в собі криють...

Так і як же їх не любити, коли вони, солідно обмірковуючи поважні які-небудь бюджетні фіффи, або статистичні відомості про підвищення сільського господарства, закликають старого й малого до режіму економії, навчаючи як народню копілину зберігти, раптом тарарухнуть тебе такою звісткою, що просто аж!...

Як же-ж їх, кажу, не любити, коли вони раптом отакої веселої дивунуть:

— “Переворот в Польщі”.

— “Варшаву й Лодзь захопило військо Пилсудського”.

— “Вітос утік разом із своім урядом з Варшави”.

— “На вулицях Варшавських бої”.

— “Перед здачею Бельведера”.

— “Сікорські готуються у Львові”.

— “Галер у Познані”.

— “Залізничники не хочуть війська підвозити”...

Люблю газети...
Береш газетку, розгортаєш, і бачиш: над чорними літерами “буди ожед” у корнях бетєся. Його царсько-королівські крила б’ють у нестямі на рожевому полі, витріще він переляканим шляхетськї очі, халачиєсь гострим пазурами за лани, за заводи, за фабрики...

А лани з його пагурів вискакують, а чорні хмари диму фабричного очі йому щипають, він чхає, кашляє, сльозить і хриплий голос, заклинаючись, нессе з розбитих його! грудей кволе:

— “Еще не згінела”...
Чи не в останє?
Ех, люблю газети!

Остан Вішня.

Коли переїдете з одної місцевості до другої або перенесете з одного помешкання до другого, то не забудьте повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарить подати тільки нову, але конше потрібну подати і стару Вашу адресу.

3 поля науки і техніки

НАДБАЦИЛЬ.

Визначний паризький бактеріолог др. Д’Герель подав до відома вченим, що найшов новий рід мікробів. Зовсім випадково відкрив він бацилу, який має ту прикмету, що з’їдає всі інші бацилі. Нова відкрита бактерія є галасасом між іншими. Учений поклав одного дня в рурку бацилі, а коли прийшов на другий день, здивувався, що вони щезли. Тоді перелив частину рідини з тої рурки до нової, де було маса бацилів. Він зачудувався ще більше, коли на другий день знову всі бацилі щезли. Др. вченого стало ясно, що в цій рідині було якесь невидне отруйне створіння, що нищить інші. Його досліди-потвердили його здогади. Д’Герель стверджує, що відкритий ним бацил є завзятим ворогом бацилів, що розносять тиф, холеру, інші заразиви недуги. Він назвав його надбацилем. Це відкриття має величезне значіння для боротьби з недугами. В інституті Пастера у Парижі вже роблять спроби на звірятах.

хотять їхати за орудками. Вже раніше 60 процент воздушних пасажирів між Лондоном а Парижем були жінки. Ціле літо щоденно в 8 год. вечірні відлітає апарат до Парижа, буде там в 10.30, а в 5 год. по полудні відлітає до Лондону. Багато Англієк зможуть за п’ять годин накупити в Парижі стільки модних витребеньків, скільки лише видержить літак і їх кишень.

РЕНТГЕНОЛОГІЯ В ДЕНТИСТИЦІ.

Одна американська фірма фотографічного промислу розвинула дупліки з одним визначним дентистом: др. Раллером нову метду, яка дає змогу робити рентгенівські знімки зі зубів і підбородка. Фільмова знімка дає змогу зорієнтуватись лікареві у складі зубів і губної ями точніше, ніж при безпосередніх оглядинах.

НОВА ПОРОДА ЯЩРОК.

Брати Меткелфи з Нью Йорку, які досі займалися торгівлею вовни, вибрали недавно на виправу по ящірки до голландських Східних Індій. Заунали вони, що там мають бути ящірки, які доходить деколи до довжини 21 футів, їдять сире м’ясо й борються хвостом. Вони хотіли-б дістати хоч папиряні щоденні літаки, призначені виключно для жінок, що

НА БАЗАР З ЛОНДОНУ ДО ПАРИЖА.

Товариство англійської воздушної комунікації “Імпіріал Ейрвейс” зорганізувало від 15. лютого таких “примірників” для науковців виключно для жінок, що

ПОХОРОН СЕРАТІ.

Як ми вже писали, недавно в Італії помер заслужений і доволитий вожд Італійського робітництва Сераті. З цього приводу комуністична італійська преса присвятила цілі числа папки Сераті, а тепер доведучись про похорони робітничого провідника в фашістському царстві Муссоліні.

Разом з Сераті в горах Асо, де він помер, був і співробітник комуністичної газети “Уніта” Онофріо, що привіз тіло Сераті до шпиталю і доживав рідних небіжчика. Поліція, прибувши до шпиталю для складення протоколу про смерть Сераті, затримала Онофріо тому, що ніхто не міг посвідчити, хто він. Онофріо увязнено у в’язниці.

Вечером 12. травня тіло привезено до міста Мілану. Вінки на домовину покладено: від Центрального Комітету італійської компартії, від Комінтерну та від робітничих організацій Мілану, Турину та інших міст. Поліція зняла червоні прапори, що ними вкрито домовину.

13. травня о 3 год. по полудні мав відбутись похорон. Супроводити тіло Сераті збиралося біля 3 тисяч робітників. Міланський префект поліції викликав сина Сераті і повідомив його, що він дозволяє супроводити тіло тільки рідним і близьким діятелям, на що син Сераті відповів:

— “Всі, що прийшли, є рідними й близькими приятелями мого батька. Коли їм заборонять брати участь у похороні, то і я відмовляюся від участі в похороні”.

Коли син Сераті, повернувшись від префекта, переказав зібраним про заборону супроводити тіло, то юрба заспівала “Інтернаціонал”. Поліція та фашісти, що охороняли будинок, де лежала домовина з тілом Сераті, почали розганяти юрбу. Підчас сучітки поранено 4 робітників, Поліція заарештувала 12 робітників.

14. травня тіло відвезено до крематорію, де палаять мерці. При спаленні тіла Сераті нікого не було.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА “УКР. РОБ. ВІСТІ”

В. ВОРУСЬКИЙ.

ЗАПІЛЛЯ.

(Продовження).

— Н-н-о!
Сек підійшов до бабів.
— Скажіть мені, будь ласка, — мягко заговорив він, — де тут буде панський двір.
Бабі подивились одна на другу.
— А он там, — вказала одна рукою.
Сек пішов вулицею.
— Пид, їди, ще одним буде більше.

— Мені треба з паном побалакати, — звернувся сек до міщевого шляхтича, пана Квятковського.
Той оглянув з ніг до голови сека, намагаючись визначити, з ким має діло, крикнув і встав.
— Я до ваших послуг!
Сек подивився на другого пана, що сидів на мягкій софі.
Пан Квятковскї догадався.
— Пану треба конспіратив-но?
— Так!
— В такому разі прошу до

кабінету. Пшепрашам, — звернувся він до свого колеги.
— Прошу сідати!
— Дякую, — відповів сек і потонув у мягкому кріселі.
Він вивав по-перше з бокової кишенки срібний значок і показав пану Квятковському. І коли той придивившись, мовчки кивнув головою, розповів йому в чім справа й чого сюди він завітав.
— Я до панових услуг, — вглядно заговорив пан Квятковскї.
Вони ще трохи побалакали про селян, про те, як вони ставляться до влади.
— О-о-о, те Україней, то самі bolszewicy, panie, — запевнив пан Квятковскї.
— Того вечера Івась раніш, як завжди пригнав товар.
— Тату! — звернувся він до Антона, вбігши до хати.
— Сьогодні якийсь пан обіцяв мені цілий гаманець грошей.
— Який пан? — запитав Ан-

тін.
— А ми гнали товар, а він ішов, порівнявся з нами та й питає, чи не знайшов хто з нас пакунка біля висипу. Я йому й сказав.
Він вивав гаманець, висипав на долоню лаві грошей і каже: — “Як дає мені пакунок, то дам тобі все ось це”, — й показав на гаманець.
— А як він був одягнений?
— По-панському, в сірї!
— Слухай, сину, коли тебе той пан буде питать ще щось, то ти скажи, що пакунок ти видав батькові, розумієш?
— Розумію. А гроші?
— Нам, сину, панських грошей не треба!
— Антін зрозумів, що тут щось не гарне й вирішив дослідити панка.
— Документи більшовицькі, а панок видно з панів... — думав він. — Ну, та побачимо!
Івась ще щось почав розповідати батькові, коли враз двері відчинилися й до хати ввійшов знайомий Івасеві й Антонові панок.
— Добрий вечір вам! — солдоко вклонився він.
— Дякую! — відповів Антін і почав розглядати гостя.

— У мене, пане господарє, є важна справа до вас... Він не договорив.
— Г-м-м-м! Це з вами ми бачились сьогодні, там на полі?
— роблено зрадів сек.
— Антін усміхнувся.
— Мгу, зі мною!
— Так от я до дана з проханням!
— Панів хлопцєвчєра знайшов біля висипу маленький пакунок з паперами! Так от я прийшов до вас просити повернути мені його, бо це мої важливі документи. За те я вам дам чимало грошей.
Він вивав гаманець і повертів ним в руці.
— Оришка стояла біля печі й на міги показувала Антонові, щоб той видав пакунок і забрав гроші.
— “Дурна ти, — думав Антін, — щоб ти знала, які то папери”.
— Я, пане, дуже жалію, що не можу задовольнити панового бажання, я ще вечера спалив той пакунок, бо боявся, що він більшовицький!
Сек влявся в Антона очима, наче хотів його вивернути нутром на верх.

— “Брешеш, сука, — вирішив він. — Брешеш!”
Зі слів Антона він зробив висновок, що той знає про зміст пакунка.
— Там були документи на мою землю, — випитуючи заговорив сек.
— Тепер, пане, такі часи, — відповів Антін, — ми так налякани, що боїмося того, чого-б не слід боїтись!...
— “Хитра сука”, — подумав сек. Попрощався й вийшов.
— Антін, помітив пронизливий погляд сека.
— Бач, хлоп, а як бреше, — говорив сам до себе дорогою сек.
— Ті холери більшовики, понаучували...
— Антін ще більше впевнився, що пакунок є дуже важливий. А тому вирішив, чого-б то не коштувало відіслати його на Червону Україну.
Скоро вже надійде зміна варті, — сказав Пилип, коли переліз високого дерев’яного паркана. — До того часу ми повинні бути за містом!
— Так скоріше, — промовив Василько й вхопив за руку Пилипа. — Яке гасло?

— А я й забув! Гасло буде шабля, відгук, ворог!
— Стої, кто їдзіє! — гукнув вартовий, коли Василько й Пилип виходили з міста.
— Swój!
— Hasło!
— Szabla!
— Pzechódź!
Дві тіні перейшли перед самим носом жовніра. Той пильно подивився на них, але “багнет”, що стирчав над плечем Пилипа його заспокоїв.
— Свої.

До будинку охорони підійшла зміна варті. Черговий поручник вислухав “сержанта” і дав наказ займатись пост.
— Co za cholera, — здивувався розводячий, коли підійшов до стіни поодинок. Вартового не було чути.
— Цитьте, він мабуть заснув, — звернувся розводячий до решти жовнірів.
— Ви почекаєте тут, а я його сам збуджу!
— Караль! плонув в руку й навшпиньки пішов по під стіною.
— Куди бити, — думав караль. Враз його чобіт обішов стукнув. Він нагнувся й

остовпенів. Його руки намацали залізо.
— А-а-а, — промичав і знів до гори очі. В стіні чорніла діра.
— Хлопці, їдїть-но сюди! Та скоріше там рухайтєсь!
Два жовніри підбігли до нього.
— Це що? — запитав розводячий, вказуючи на грати й цєглу.
— Так чого-ж ви поставали! А-ну, шукайте вартового! Може ті “бандиці” його вбили?
Жовніри скоро обігли по під стіною.
— Niema!
— Niema!
— Do piotrow! ви за чим дивились! — гукнув черговий поручник, вислухавши “meldunek” капрала.
— Pszepraszam, panie poruczniku, — витягся струнко той. Поручник побіг до телефону.
— Алло! Прошу по всіх вартках змінити гасло й надати розказ, щоб пильно стежили за пережоними. Z oddziału bezpieczeństwa Polski утік важливий заарештований і з ним жовнір!
(Далі буде.)